

УДК 378:655.1/3(043.2)

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЛІГРАФІЇ

Огірко І.В., д.ф.-м.н., проф. завідувач кафедри інформаційних мультимедійних технологій
Українська академія друкарства, Львів

Анотація. Представлено характерні риси сучасного інформаційного простору та фактори впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Розглянуто парадокс розвитку інформаційно-комунікаційного сектору світової економіки та обґрунтовано надзвичайно короткий життєвий цикл продукції даної сфери виробництва. У науковій роботі обґрунтовано важливість використання сучасних інформаційно-комунікаційних, зокрема інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки у вищій школі. Детально розкрито специфіку такої інтерактивної освітньої технології, як case-study. Визначено освітні цілі кейс-технології, окреслено навички, розвитку яких вона сприяє, наведено види кейсів та їх особливості; описано структуру і засади створення кейсів. Визначено особливості реалізації case-study на основі інформаційно-комунікаційних технологій та використання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців видавництва і поліграфії у закладах вищої освіти.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційний сектор (ІКС), інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), індустріальні технології, інформаційний простір, ІТ-галузь, ІТ-послуги. Кейс, кейс-технологія, інтерактивна освітня технологія, освітнє середовище.

Постановка проблеми. Перед сучасною вищою школою стоїть важливе завдання модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців видавництва і поліграфії. Адже в останні десятиліття ця сфера діяльності перетворилася в високотехнологічну галузь, що потребує кваліфікованих спеціалістів, які володіють комплексними знаннями і вміннями, здатних адаптуватися до мінливих умов професійного ринку. Одним із шляхів реалізації поставленого завдання є впровадження в навчальний процес сучасних інформаційно-комунікаційних, зокрема, інтерактивних освітніх технологій, що покликані зробити освітнє середовище вишу більш насиченим, відкритим і доступним, а сам процес навчання інтенсивним, ефективним та цікавим. Інтерактивні методи навчання на основі інформаційно-комунікаційних технологій мають потужний дидактичний потенціал і здатні наблизити аудиторне навчання до майбутньої практичної діяльності [1].

Мета роботи. Розкрити сутність та види інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Наразі, особливої популярності набирає така інтерактивна технологія, як *case-study* (кейс-метод) або метод ситуативного навчання на конкретних прикладах. Зупинимося на аналізі останніх досліджень і публікацій.

Освітня технологія *case-study* вперше почала використовуватися у США на початку ХХ ст. і за короткий час перетворилася в основний метод навчання Гарвардської школи управління бізнесом Трансформація сучасного індустріального суспільства викликає бурхливий розвиток різних видів зв'язку та міжнародну торгівлю їхніми послугами, на новий щабель підносить значення цієї інфраструктурної галузі в розвитку світового господарства.

Результати дослідження. До найважливіших професійних якостей фахівця видавництва і поліграфії відноситься вміння виготовити надзвичайно привабливу видавничу продукцію, користуючись для цього широким арсеналом засобів і прийомів. У практичній діяльності він має вирішувати творчі завдання і демонструвати художні здібності, розробляючи дизайнерські рішення, за допомогою комп'ютерних програмних засобів втілювати задум у макет видання, і правильно обравши спосіб друку і підбравши всі необхідні параметри, втілити задум у життя. По суті, це фахівець, що має демонструвати інтеграцію технічних, інформаційних і дизайнерських навичок, уміти критично аналізувати великі обсяги інформації, приймати виважені рішення, працювати в команді, конструктивно реагувати на критику, просувати результати своєї діяльності.

Якнайкраще сприятимуть формуванню навичок майбутньої професійної діяльності студентів-поліграфістів інтерактивні освітні технології, зокрема, технологія *case-study*, відмінною рисою якої є не надання готових знань студентам, а забезпечення умов для їх самостійного оволодіння [2]. Кейс-технологія в освіті – це низка певних навчальних ситуацій, що спеціально розроблені на базі фактичного матеріалу для подальшого їх розбору в рамках навчальних занять [1]. Суть технології полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, опис яких і називають «кейсом»)

для самостійного опрацювання чи роботи у команді: спільного аналізу, обговорення, визначення головних проблем і вироблення альтернативних рішень студентами з певного розділу навчальної дисципліни [2, 3].

Виклад основного матеріалу дослідження. У ХХІ ст. швидкими темпами формується ринок інформаційних продуктів і послуг. Інформаційно-комунікаційний сектор (ІКС), або інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), або інформаційні технології (ІТ) світового господарства – сукупність галузей, що виробляють засоби інформаційного та комунікаційного виробництва, саму інформаційну продукцію, а також забезпечують розвиток нової економіки. Розповсюдження інформаційних технологій є, з одного боку, локомотивом всіх галузей макроекономіки, державного і регіонального управління, науки і освіти, а з іншого – індикатором соціально-економічного розвитку держави [4]. Бурхливе використання інформаційних та технологічних послуг призвело до появи нових понять (наприклад, «інформаційний простір»), ряду нових професій (веб-майстер, веб-дизайнер, контент-менеджер, інтернет-коуч, соціо-білдери), нових секторів економіки (таких як інформаційно-комунікаційна інфраструктура, digital-сектор, сфера ІТ-послуг), забезпечений пріоритет інформації в порівнянні з іншими ресурсами, інформаційна економіка стає найважливішим фактором розвитку. До характерних рис інформаційного простору слід віднести: – вирішена проблема інформаційного буму, тобто визначено протиріччя між інформаційною лавиною і інформаційним голодом; – забезпечений пріоритет інформації в порівнянні з іншими ресурсами; – найважливішим фактором розвитку стає інформаційна економіка; – в основі суспільства постають автоматизовані виробництво, зберігання, обробка і використання знань за допомогою новітньої інформаційної техніки і технології; – інформаційні технології набуватиме глобального характеру, охоплюючи всі сфери соціальної діяльності людини; – формується інформаційна єдність всієї людської цивілізації; – за допомогою засобів інформатики реалізується вільний доступ кожної людини до інформаційних ресурсів всієї цивілізації; – реалізовані гуманістичні принципи управління суспільством і впливу на навколишнє середовище.

Висновки. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій є фундаментом для інформатизації інших галузей економіки і суспільства. Тому випереджальний розвиток індустрії інформаційних технологій – необхідна передумова для інформатизації всіх інших сфер життя і діяльності суспільства. В Україні ринок інформаційно-технологічних послуг розвивається дуже динамічно і найближчим часом очікується «бум», після якого національна економіка зможе конкурувати з європейськими країнами і розвиненими країнами в цілому. Важливим для розвитку даного сектора економіки є те, що на них не потрібні природні ресурси і копалини. Використання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців видавництва і поліграфії інтерактивних освітніх технологій, зокрема, case-study, є ефективним способом підвищення мотивації й пізнавального інтересу студентів. Кейс технологія дозволяє наблизити навчання до майбутньої професійної діяльності, розвинути у студентів важливі компетентності: уміння аналітично підходити до розв'язування

поставлених завдань, генерувати творчі рішення, працювати у команді, обґрунтовувати власні концепції та ідеї. Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для розроблення і впровадження case-study у навчальний процес робить навчання більш ефективним, оскільки студенти отримують можливість необмеженого доступу до навчального матеріалу, а використання якісних і оригінальних навчально-методичних матеріалів сприятиме значному підвищенню їх дидактичного потенціалу. Подальші наукові розвідки вбачається здійснювати у напрямі дослідження дидактичного потенціалу інших інтерактивних технологій, таких, як електронне портфоліо, ділова гра, навчальний веб-квест, різних аспектів їх створення і практичного використання у професійній підготовці майбутніх фахівців видавництва і поліграфії.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лобода С.М., Денисенко С.М. Використання інформаційно-комунікаційних інтерактивних технологій у професійній підготовці фахівців видавництва і поліграфії // Інформаційні технології і засоби навчання, 2017, Том 62, №6.
2. Комп'ютерні технології в освіті: навч. посібн. / Ю. С. Жарких, С. В. Лисоченко, Б. Б. Сусь, О. В. Третяк. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2012. – 239 с.
3. Кадемія М.Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : Навчальний посібник / Кадемія М. Ю., Шахіна І.Ю. / – Вінниця, ТОВ «Планер», 2011. – 220 с.
4. Ханін І. Г., Поляков М. В., Білозубенко В. С. Про співвідношення концепцій економіки знань і цифрової економіки у формуванні нової парадигми розвитку світового господарства // Проблеми економіки. – 2018. – № 2. – С. 38-43.
5. Імплементация високих технологій в економіку України : наук. доп. / Ю. М. Бажал, В. Г. Бурлака, Т. В. Груздова, І. В. Дульська, І. В. Одотюк; ред.: І. Ю. Єгоров, І. В. Одотюк, О. Б. Саліхова; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – Київ, 2016. – 165 с. 4. Карпова Т. О. Аналіз розвитку інформаційно-комунікаційної галузі в Україні // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – № 4, Т. 3. – С. 249-254.
6. Колодійчук А. В. Політично-правові ризики впровадження ІКТ в національній економіці // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. – 2018. – № 3. – С. 120-124.
7. Корепанов О. С. Розвиток інформаційного суспільства в Україні: історичний аспект статистики інформаційно-комунікаційних технологій // Проблеми економіки. – 2018. – № 1. – С. 95-100.

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN PRINTING

Ohirko I.V., Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor,
Head of the Department of Information Multimedia Technologies
Ukrainian Academy of Printing, Lviv

Abstract. *The characteristic features of the modern information space and the factors of the introduction of information and communication technologies are presented. The paradox of the development of the information and communication sector of the world economy is considered and the extremely short life cycle of products in this area of production is substantiated. The importance of using modern information and communication technologies, in particular interactive technologies, in*

the process of professional training in higher education is substantiated. The specifics of such interactive educational technology as case-study are revealed in detail. The educational goals of case technology are defined, the skills it promotes are outlined, the types of cases and their features are given; the structure and principles of creating cases are described.

Keywords: *information and communication sector (ICS), information and communication technologies (ICT), industrial technologies, information space, IT industry, IT services, case, case technology, interactive educational technology, educational environment.*